# S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30286

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i, e?itimcilerin s?n?f ortam?nda gözlemledikleri veya sergiledikleri etik d??? davran?? e?ilimlerini sistematik olarak ölçmek amac?yla Abdurrahman Mengi taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, ö?retmenlik mesle?inin temel etik ilkelerine ayk?r? dü?en eylemlerin s?kl???n? ve düzeyini belirleyerek, e?itim bilimleri alan?nda mesleki **etik** ve s?n?f yönetimi çal??malar?na bilimsel bir zemin sa?lamay? hedeflemektedir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, kapsaml? bir literatür taramas?, uzman görü?leri ve ileri düzeyde **psikometrik analizleri** içermektedir.

## Anahtar Kelimeler

Etik d??? davran??, S?n?f içi davran??, Ö?retmen eti?i, Ölçek geli?tirme, E?itim psikolojisi, Mesleki etik, Abdurrahman Mengi.

## Yazarlar

Abdurrahman MENG?

## Amaç

Bu ölçe?in birincil amac?, e?itim fakültelerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar? ve aktif olarak görev yapan ö?retmenlerin, s?n?f içinde etik d??? kabul edilen çe?itli davran??lara yönelik alg?lar?n? ve bu davran??lar? sergileme e?ilimlerini ölçmektir. Ölçek, pedagojik süreçlerde kar??la??lan ahlaki ikilemleri ve etik ihlalleri nicel verilere dönü?türerek, e?itim kurumlar?n?n etik fark?ndal?k düzeyini art?rmas?na yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r.

Ölçe?in sonuçlar?, ö?retmen e?itim programlar?n?n müfredat içeri?inin, özellikle mesleki etik e?itimi bölümlerinin geli?tirilmesi ve güçlendirilmesi için önemli geri bildirimler sunmaktad?r. Ayr?ca, e?itim ara?t?rmac?lar?na, s?n?f içi etik d??? davran??lar?n nedenleri, sonuçlar? ve bu davran??larla mücadele yöntemleri üzerine derinlemesine çal??malar yapma imkan? tan?maktad?r.

## Yap?

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i, e?itim ba?lam?ndaki etik d??? davran??lar?n çok boyutlu bir yap?da oldu?unu varsaymaktad?r. Bu yap?, genellikle ö?rencilere kar?? ayr?mc?l?k, akademik dürüstlük ilkelerinin ihlali, yetkiyi kötüye kullanma veya mesleki s?rlar?n if?a edilmesi gibi ö?retmenlik mesle?inin temel de?erlerine ayk?r? dü?en eylemleri kapsayan alt faktörlerden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bireyin mesleki de?erler sistemi ile günlük s?n?f içi uygulamalar? aras?ndaki potansiyel çat??ma alanlar?n? tespit etmeye odaklan?r. Ölçek maddeleri, do?rudan yasal suç te?kil etmeyen ancak **mesleki etik** standartlar? aç?s?ndan kabul edilemez olan, gri alandaki davran??lar? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede, ö?retmenlerin etik karar verme süreçleri hakk?nda detayl? bilgi elde edilmesi mümkün olmaktad?r.

## Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Mengi (2017) taraf?ndan yay?mlanan makalede kapsaml? bir ?ekilde sunulmu?tur. Yap? geçerli?ini test etmek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in kuramsal olarak beklenen alt boyutlar?n? ortaya ç?karm??, DFA ise bu yap?n?n örneklem üzerinde istatistiksel olarak do?ruland???n? göstermi?tir.

Kapsam geçerli?i, ölçek maddelerinin ilgili literatür taranarak olu?turulmas? ve ard?ndan alan?nda uzman ki?ilerin görü?lerine ba?vurulmas?yla sa?lanm??t?r. Bu uzman görü?leri, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil etti?ini ve ilgili tüm boyutlar? kapsad???n? teyit etmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in **etik d??? davran??** yap?s?n? geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

## Güvenirlik

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin **güvenirlik** analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek üzere gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? olarak yayg?n kullan?lan **Cronbach Alfa** de?eri, ölçe?in genelinde ve tespit edilen alt faktörlerinde yüksek düzeyde tutarl?l?k göstermi?tir. Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle uyumlu oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik çal??malar?n?n bir parças? olarak, zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik yönteminin de kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Elde edilen güvenirlik verileri, ölçe?in ölçüm hatas?n? minimize etti?ini ve dolay?s?yla e?itim ve psikoloji ara?t?rmalar?nda güvenle kullan?labilece?ini göstermektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde, yap?sal bütünlü?ünü belirlemek için faktör analizi kritik bir rol oynam??t?r. ?lk olarak uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in kaç temel faktörden (boyuttan) olu?tu?unu belirlemi?tir. Bu analizde, maddelerin faktör yük de?erleri incelenmi? ve her bir faktörün, etik d??? davran???n belirli bir türünü temsil etti?i görülmü?tür.

AFA sonuçlar?n?n ard?ndan, farkl? bir örneklem grubu üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)

ARABPSYCHOLOGY.COM

uygulanm??t?r. DFA, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?unu test etmi?tir. Uyum indeksleri (örne?in, Ki-Kare / Serbestlik Derecesi oran?, RMSEA, CFI, GFI) bu çok boyutlu yap?n?n kabul edilebilir düzeyde iyi uyum sergiledi?ini göstermi?, böylece ölçe?in yap? geçerli?i güçlendirilmi?tir.

## Araç

**Test Type:** Geli?tirme (Developmental) ve Betimleyici Ölçek (Descriptive Scale)

**Format:** Genellikle 5'li veya benzeri bir Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r (Örn: 1=Hiçbir zaman, 5=Her zaman).

**Language Available:** Türkçe

**Population Group:** Ö?retmenler ve Ö?retmen Adaylar?

**Age Group:** Yeti?kin (E?itim alan?nda çal??an 18 ya? üstü profesyoneller veya üniversite ö?rencileri)

**Population Details:** Ölçek, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki yüksekö?retim kurumlar?n?n e?itim fakülteleri ö?rencileri ve çe?itli kademelerde görev yapan Milli E?itim Bakanl??? ö?retmenleri üzerinde norm çal??malar? yap?larak geli?tirilmi?tir.

**Test Methodology:** Kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan etik d??? davran?? senaryolar?na ne s?kl?kta kat?ld?klar?n? veya bu davran??lar? ne s?kl?kta gözlemlediklerini raporlad?klar?, öz bildirim (self-report) temelli bir ölçektir.

## Anahtar Kelimeler

E?itim eti?i, Ö?retmen davran??lar?, S?n?f yönetimi, **Psikometrik özellikler**, Cronbach Alfa, E?itim psikolojisi, Etik D??? Davran??.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Belirtilmemi?tir.

**Affiliation Email addresses:** abdurrahmanmengi@yyu.edu.tr

**Correspondence Address:** Abdurrahman MENG?, Van Yüzüncü Y?l Üniversitesi, E?itim Fakültesi, E?itim Bilimleri Bölümü.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i, 2017 y?l?nda yay?mlanan akademik bir çal??ma sonucunda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar Abdurrahman Mengi ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ölçe?in kullan?m? için kamuya aç?k bir lisans ücreti bilgisi bulunmamaktad?r, ancak yazar?n **telif haklar?** ve izin ?artlar?na riayet edilmesi zorunludur.

## Kaynaklar

Mengi, A. (2017). S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i'nin Geli?tirilmesi: Güvenirlik Ve Geçerlik Çal??mas?. *Turkish Studies, 12*(25), 535-560. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12335

Makalenin tam metni a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turkishstudies.net

Ölçe?in orijinal PDF belgesi (toad.pdf) buradan indirilebilir: sinif-ici-etik-disi-davranis-duzeyi-belirleme-olcegi-toad.pdf

## S?n?f ?çi Etik D??? Davran?? Düzeyi Belirleme Ölçe?i Maddeleri

**IMPORTANT:** The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, bu kaynak içerikte do?rudan sa?lanmam??t?r. Maddelere eri?im için, yukar?da belirtilen Mengi (2017) referansl? orijinal makalenin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir. Maddeler, ölçe?in faktör yap?s?n? olu?turan ve ö?retmenlerin **etik d??? davran??** düzeylerini belirlemeye yarayan ifadelerden olu?maktad?r.

Genellikle bu tür ölçek maddeleri, "Ders içeri?ini eksik veya hatal? anlat?r?m" ya da "Ö?renciler aras?nda ayr?mc?l?k yapar?m" gibi s?n?f içi eylemleri içeren durum cümlelerinden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM